

IAPO Deklaracija: Pacijent u središtu zdravstvene skrbi (IAPO Declaration : Patient-Centred Healthcare)

Mensura Dražić

Koalicija udruga u zdravstvu

Tijekom ljeta 2007. Koalicija udruga u zdravstvu (KUZ) postala je članicom **Međunarodne zajednice organizacija pacijenata (IAPO – International Alliance of Patients organizations)**. Od tada redovito stižu informacije o događanjima i aktivnostima IAPO-a. U neke od njih se udruge – članice IAPO-a mogu i trebaju uključivati na međunarodnoj razini, ali i provoditi na nacionalnom planu. Prije svega

to je ostvarenje slogana „**Pacijent u središtu zdravstvenog sustava**“ (*Patient-Centred Healthcare*), što proizlazi iz sadržaja **Deklaracije** koju su na forumu u ožujku 2007. u Ujedinjenim narodima prezentirali IAPO i institucija s kojom je surađivao u pripremi dokumenta - Komitet Ujedinjenih naroda za nevladine udruge u zdravstvu.

Tom su prigodom članovi Komiteta na Forumu su razgovarali s predstavnicima udruga pacijenata, profesionalcima medicinske struke i drugim dionicima u sustavu, koji bi promovirali i provodili u praksi diljem svijeta preporuke navedene u Deklaraciji. Deklaracija se osniva na *Misiji IAPO-a* prema kojoj Alijansa, okupljajući udruge pacijenata cijelog svijeta jača kapacitete organizacija civilnog društva. Iako se u državama zdravstveni sustavi razlikuju, o čemu ovisi primjena dokumenta, Deklaracijom su proklamirani zajednički prioriteti koji su definirani u pet principa:

1. Fundamentalno pravo pacijenta na **skrb koja poštuje njegove potrebe**, odabir prema sklonostima, autonomiju i neovisnost;
2. Pacijent ima pravo i odgovornost da sudjeluje prema osobnim mogućnostima kao **partner** u donošenju odluka o kojima ovisi njegov život, a zdravstvene službe moraju osigurati izbor u liječenju i omogućiti postizanje najbolje kvalitete života. Organizacije pacijenata moraju se **osposobiti** da mogu pomoći pacijentima i njihovim obiteljima za ostvarenje prava na informaciju o izboru zdravstvene skrbi;
3. Pacijenti i njihove organizacije sudjeluju u donošenju i dijele odgovornost za provođenje **zdravstvene politike** koja osigurava središnju ulogu pacijentu u zdravstvenoj i socijalnoj skrbi na svim razinama donošenja odluka (više na web stranici IAPO Policy Statement, www.patientsorganizations.org/involvement);
4. Svim pacijentima mora biti osigurana **jednaka dostupnost i potpora** u ostvarivanju zdravstvenih usluga, liječenja, prevencije i zdravstvenog prosvjeđivanja s konačnim ciljem kvalitetnijeg življenja;
5. Potpuno i točno **informiranje pacijenta** je osnovni uvjet koji mora biti ispunjen kako bi mogao donositi ispravne odluke o postupku svog zdravstvenog zbrinjavanja koji mu se pruža za očuvanje zdravlja.

Sa svojih 38 udruga KUZ kao član Međunarodne zajednice na taj način ima **dodatne poticaje da se aktivno uključuje u zdravstvenu politiku** dajući tako doprinos zdravlju i kvaliteti života građana uz ono što država i medicinska struka pružaju kroz sustav zdravstva.

Za veći doprinos primjeni Deklaracije u Hrvatskoj vjerujemo da će pomoći sudjelovanje predstavnika KUZ-a 3. kongresu IAPO-a krajem veljače 2008. Od organizatora smo pozvani održati predavanje o razlozima i prednostima osnivanja KUZ-a kao krovne udruge (**What is the purpose and added value of an umbrella organization?**).

